

Helsingfors

Bekanta dig med småbarnspedagogiken

Information om småbarnspedagogiken
och förskoleundervisningen i Helsingfors
för familjer som flyttat till Finland

Innehåll

- 3** Välkommen till småbarnspedagogiken och
förskoleundervisningen i Helsingfors
- 4** Småbarnspedagogikens olika verksamhetsformer
- 4** Så här ansöker du till småbarnspedagogiken
- 6** Daghemmets barngrupper och personal
- 8** Daghemmets dagliga program
- 10** När barnet börjar på daghemmet
- 12** Maliks mjuklandning och daghemsstart
- 13** Samarbete mellan hemmet
- 13** och daghemmet
- 15** Mångsidiga språkkunskaper
- 15** Stöd för utveckling och lärande
- 16** Förskoleundervisning
- 17** Förberedande undervisning inom förskoleundervisningen
samt utvecklingen av språkkunskaper
- 18** Safir i förskoleundervisningen
- 19** Bekanta dig med skolan
- 20** Bra att komma ihåg!
- 22** Mer information och länkar

Välkommen till småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen i Helsingfors

Handboken Bekanta dig med småbarnspedagogiken tar upp de viktigaste frågorna om småbarnspedagogik och förskoleundervisning. Handboken stöder dig och ditt barn när barnet börjar i småbarnspedagogiken. Den ger dig praktisk information om starten och vardagen inom småbarnspedagogiken.

Barnet kan delta i småbarnspedagogiken på daghem, inom familjedagvården eller i lekparkernas öppna verksamhet.

Det är viktigt för barnet att delta i småbarnspedagogiken. Inom småbarnspedagogiken får ditt barn leka, röra på sig och lära sig tillsammans med andra barn. Vår verksamhet är planerad så att ditt barn lär sig nya saker och vi tar hand om hens utveckling och välbefinnande. Vi följer Planen för småbarnspedagogik i Helsingfors och vår verksamhet är planerad och målinriktad, och tar hänsyn till barnens behov. Småbarnspedagogikens personal är utbildad för sina uppgifter.

Småbarnspedagogiken är också barnets rättighet. Ett år innan skolan börjar deltar alla barnen i förskoleundervisningen.

Jag hoppas att handboken ger er viktig information om småbarnspedagogik och förskoleundervisning. Vår personal berättar gärna mer.

Vi önskar er varmt välkomna!

Jenni Tirronen
Chef för småbarnspedagogiken

Småbarnspedagogikens olika verksamhetsformer

Daghem är den vanligaste formen av småbarnspedagogik. I daghemmet finns en lämplig barngrupp för varje barn. I den här handboken berättar vi mer om daghemmets verksamhet och personal.

Förskoleundervisning: Alla barn deltar i förskoleundervisning när de är 6 år, ett år innan de börjar skolan. I handboken berättar vi mer om förskoleundervisningen.

Familjedagvården är vård och fostran som sker hemma hos familjedagvårdaren. Inom familjedagvården finns det fyra barn per grupp. I gruppfamiljedaghemmen finns två familjedagvårdare och åtta barn. Familjedagvården är populär för barn i 1–4-årsåldern.

Lekklubbarna är avsedda för barn i 2–4-årsåldern. Verksamheten arrangeras i lekparkar och daghem. Klubbarna ordnas 1–3 dagar i veckan cirka 3 timmar per dag.

Lekparkerna har gemensam verksamhet för små barn och deras föräldrar på förmiddagar före klockan 12. På eftermiddagarna arrangeras verksamhet för unga skolelever. Man kan besöka lekparksområdet med barnen för att leka alla dagar i veckan när som helst på dygnet.

Småbarnspedagogik i daghem och familjedagvård samt förskoleundervisning erbjuds även som privata tjänster.

Så här ansöker du till småbarnspedagogiken

- Ansökan till daghem, klubbverksamhet och familjedagvård ska göras senast fyra månader innan önskat startdatum.

- Du kan ansöka till daghem eller gruppfamiljedaghem på internet via Helsingfors stads e-tjänst för lärande (asti.hel.fi) eller med en pappersansökan. Du kan be om hjälp med att fylla i ansökan av daghemmets föreståndare, din socialarbetare eller stadens rådgivningstjänster.
- Du kan ansöka om familjedagvård eller klubbplats på internet via Helsingfors stads e-tjänster (asiointi.hel.fi) eller med en pappersansökan.
- Boka alltid en tid med daghemsföreståndaren i förväg för att lämna in ansökan.
- Om du oväntat får en arbetsplats eller studieplats, försöker vi ordna en plats inom två veckor från att du har lämnat ett intyg om arbets- eller studieplats till daghemsföreståndaren.
- Du kan önska plats till ett visst daghem genom att ange det i ansökan. Om det inte är ledigt på platserna i ansökan, erbjuder daghemsföreståndaren närmaste möjliga lediga plats.
- Man får inte alltid plats inom småbarnspedagogiken på på det närmaste daghemmet, men det lönar sig ändå att ta emot platsen.

Småbarnspedagogik på daghem och i familjedagvård är avgiftsbelagd. Avgiften beräknas efter vårdnadshavarnas inkomster. Avgiften kan också påverkas av vårdtiden och familjens storlek. Om föräldrarna har en låg inkomst, är småbarnspedagogiken kostnadsfri. Småbarnspedagogik för 5-åriga barn och förskoleundervisning för 6-åriga barn är avgiftsfri 4 timmar per dag. Även lekklubbar är avgiftsfria.

Du får närmare information om ansökan på hel.fi/sv (webbplatsens adress hel.fi/helsinki/sv/fostran-och-utbildning/dagvord-och-forskoleundervisning/dagvord/ansoka-om-smabarnspedagogik), i lekparken eller från socialarbetare.

Du kan även ansöka till privat småbarnspedagogik. Du får mer information från privata daghem och familjedagvårdare. (hel.fi/helsinki/sv/fostran-och-utbildning/dagvord-och-forskoleundervisning/privat)

Daghemmets barngrupper och personal

Daghem har många olika slags barngrupper med barn i olika åldrar. En grupp kan ha sammanlagt 12–21 barn beroende på barnens ålder.

Daghemsföreståndaren ansvarar för daghemmets verksamhet. Du kan kontakta hen om du har frågor om daghemspersonalen eller daghemmets anvisningar och verksamhet. Lärare inom småbarnspedagogik ansvarar för barngruppens målinriktade verksamhet. Lärare inom småbarnspedagogik och barnskötare tar tillsammans hand om barngruppens välbefinnande och dagens program.

På daghemmet kan det också finnas assistenter. Dessutom kan speciallärare inom småbarnspedagogik och lärare inom småbarnspedagogik som språkstöd göra regelbundna besök. På vissa daghem arbetar en flerspråkig handledare. Den flerspråkiga handledaren hjälper barnet att lära känna de andra barnen och daghemmets verksamhet på hens eget modersmål. En viktig uppgift för den flerspråkiga handledaren är att stödja samarbetet mellan hemmet och daghemmet. Samarbetet blir lättare när man kan använda sitt eget modersmål för att reda ut frågor.

Personalens namn och daghemmets kontaktuppgifter anges i meddelanden från daghemmet och på dess anslagstavla.

På daghemmet arbetar även personal inom bespisning och städning.

Daghemmets dagliga program

Ni får närmare information om daghemmets dagliga program när ert barn börjar på daghemmet.

Exempel på hur en dag kan se ut:

Kl. 6.15–8.30 barnen kommer till daghemmet, leker, spelar, tittar i böcker, lyssnar på musik

Kl. 8.00 barnen serveras morgonmål

Kl. 8.30–11.00 utevistelse, lek och annan planerad verksamhet

Kl. 11.00 barnen serveras lunch och sedan är det dags för vila

Kl. 14.00 barnen serveras mellanmål

Kl. 14.30–17.00 planerad verksamhet, lek och utevistelse

Personalen är närvarande med barnet i olika situationer under dagen. Personalen tar hand om barnet och hjälper hen att förstå vad som kommer att hända, om det svenska språket är nytt och främmande för barnet. Personalen berättar om olika situationer (t.ex. måltider, utevistelse, vila) under daghemsdagen och vad som händer därefter med hjälp av exempelvis bildkort.

I grupplokalen finns det ett illustrerat dagsschema över de aktiviteter som sker under daghemsdagen.

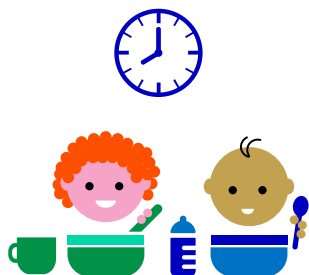
I veckobrev eller på gruppens anslagstavla informerar personalen vårdnadshavarna om hur verksamheten anordnas, vilka slags lekar som pågår och vilka saker som man lär sig i gruppen.

Vårdnadshavarna får meddelanden om utflykter och deras tidtabeller.

6.15-8.30

Barnen kommer till daghemmet, leker, spelar, tittar i böcker, lyssnar på musik.

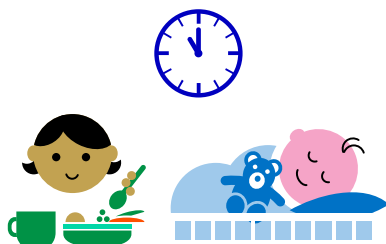
8.00

Barnen serveras morgonmål.

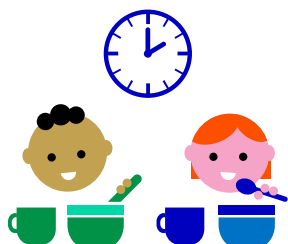
8.30-11.00

Utevistelse, lek och annan planerad verksamhet.

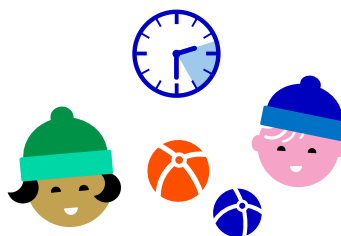
11.00

Barnen serveras lunch och sedan är det dags för vila.

14.00

Barnen serveras mellanmål.

14.30-17.00

Planerad verksamhet, lek och utevistelse.

När barnet börjar på daghemmet

Det är nytt och spännande för barnet och familjen att börja på daghemmet. Det är viktigt att det finns tillit mellan daghemmets personal och vårdnadshavarna. Då känner sig barnet också tryggt. Personalen har tystnadsplikt. Konfidentiella samtal mellan vårdnadshavare och personal berättas aldrig vidare till andra vårdnadshavare.

Beslutet om daghemsplats skickas ut skriftligt. Efter beslutet kontakter daghemspersonalen er och kommer överens om mjuklandningsperiod och inledande samtal. Under det inledande samtalet berättar daghemspersonalen för er om daghemmets verksamhet och dagsschema, vilken slags utrustning (kläder, skor, blöjor) barnet behöver på daghemmet och vilka centrala mål daghemmets verksamhet har.

Under det inledande samtalet kan ni ställa frågor om daghemmet och daghemsstarten. I samtalet går man igenom viktiga saker gällande barnet som det är bra att personalen på daghemmet känner till. Sådana saker är exempelvis barnets hemspråk, syskon samt saker gällande kost och hälsa. Om personalen och vårdnadshavarna inte har ett gemensamt språk används tolk.

Mjuklandningsperioden varar fem dagar. Barnet bekantar sig med daghemmet under några dagar tillsammans med er. Samtidigt ser ni hur barnets daghemsdag ser ut och vad som händer under den och ni kan även prata om daghemmet hemma med barnet. Efter att ni har bekantat er med daghemmet tillsammans kan barnet börja att träna på att stanna på daghemmet under lite kortare dagar.

När du kommer med barnet till daghemmet på morgonen, tar personalen emot hen. Barnet kan gråta och sakna sina föräldrar när hen lämnas på daghemmet. Det är bra att berätta för barnet att du går nu och kommer snart och hämtar. Daghemspersonalen lämnar aldrig barnet ensamt.

Maliks mjuklandning och daghemsstart

Tvååriga Malik ska börja i daghemmet Blåsippans småbarnsgrupp. Malik talar ännu inte svenska och daghemmet är en främmande miljö för honom. Gruppens lärare inom småbarnspedagogik har ringt Maliks vårdnadshavare och de har haft ett inledande samtal. Malik har tillsammans med sin mamma varit och bekantat sig med daghemmet. Under mjuklandningsperiodens fem dagar har mamma varit med Malik på daghemmet så att de i början av veckan deltog i daghemsgruppens utevistelse, i mitten av veckan kom de in efter utevistelsen och deltog i lekarna inomhus och i slutet av veckan deltog de även i måltiderna.

Mammas närvaro lugnar Malik och han får i lugn och ro bekanta sig med daghemsmiljön med vetskapen om att mamma är närvarande i nya situationer. Daghemspersonalen har presenterat daghemmets utrymmen för Malik och hans mamma och visat var Malik har sin plats vid måltiderna, vilan och i tamburen. Den här veckan ska Malik stanna kvar själv på daghemmet under daghemsdagen.

Malik har klarat av sin första daghemsdag. På morgonen grät Malik lite när mamma gick. Leena, som är lärare inom småbarnspedagogik, har tröstat Malik och haft honom i famnen. De har tittat på bilder på djur i en bok. Leena har en bunt med olika bilder som berättar om daghemmets vardag och vissa av dem har hon visat Malik för att berätta för honom vad som kommer att hända härnäst. Idag var lunchen fisk och potatismos. Under eftermiddagens utevistelse lekte Malik med bilar i sandlådan tillsammans med andra barn. Han hojtar glatt till när han ser sin mamma som kommer för att hämta honom. Vilken rolig dag det var!

Det var en rolig dag.

Samarbete mellan hemmet och daghemmet

Samarbete mellan hemmet och daghemmet är alltid för barnets bästa. Ni är välkomna att delta i småbarnspedagogikens verksamhet. Ni kan även delta i planeringen och utvecklandet av verksamheten tillsammans med personalen och barnen. Kundenkäter genomförs regelbundet och man meddelar om dem separat. När ni svarar på enkäten har ni möjlighet att berätta hur ni tycker att man har lyckats inom småbarnspedagogiken.

För varje barn upprättas en egen plan för småbarnspedagogik (Barnets plan för småbarnspedagogik).

En lärare inom småbarnspedagogik för ett samtal om barnets plan tillsammans med er och barnet, där man funderar på vad barnet är intresserad av, vad ger barnet glädje och om hen har det bra i gruppen. Under samtalet används tolk vid behov.

Läraren skriver ner en plan över hur daghemspersonalen ska agera för att främja barnets utveckling och lärande samt hur barnets språkkunskaper ska utvecklas. Inom verksamheten beaktar man barnets kulturella och livsåskådningsmässiga (religion) bakgrund.

Verkställandet av planen utvärderas och kompletteras tillsammans med barnet och vårdnadshavarna en gång per år, samt alltid vid behov. Småbarnspedagogiken baseras på planen för småbarnspedagogik.

Småbarnspedagogikens mål och verksamhet styrs av planen för småbarnspedagogik och lagen om småbarnspedagogik.

I lagen om småbarnspedagogik står det att småbarnspedagogiken ska vara likvärdig och jämställd för alla barn. Småbarnspedagogiken ska vara målinriktad och den ska ge barnen möjlighet till lek, rörelse, konstnärliga upplevelser och kulturbaserad verksamhet.

På Helsingfors webbplats finns Planen för småbarnspedagogik i Helsingfors på engelska. hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/vare/Helsinki_Vasu_EN_Sivut.pdf

Inom småbarnspedagogiken lär sig barnen genom lek och rörelse

Lärområden är innehåll som förenas med verksamheten och barnens lek i enlighet med gruppens plan och barnens intressen.

Barnen lär sig saker i olika miljöer även under utevistelse och utflykter. Läroinnehåll kan komma fram ur lekar, sagor, utflykter och olika slags kommunikationssituationer. Personalens uppgift är att säkerställa att den pedagogiska verksamheten främjar utvecklingen och lärande hos barn i olika åldrar.

Förutom lärområden beaktas utvecklingen av barnets mångsidiga kompetens i verksamheten.

Mångsidig kompetens

Förmågan att tänka
och lära sig

Vardagskompetens

Multilitteracitet och
digital kompetens

Kulturell och
kommunikativ
kompetens

Förmåga att
delta och påverka

Förskola:
digital kompetens

Mångsidiga språkkunskaper

Varje barn får känna att hen själv, hens språk och hens egen familj är värdefulla. När barnet lär sig det eller de språk som används hemma bra, är det lättare för hen att även lära sig svenska. Hemma är det viktigt att prata mycket med barnet, berätta sagor, läsa högt och utvidga barnets ordförråd på ert eget språk.

Undervisning i svenska som andraspråk (S2) ges på daghemmet i samband med lek och annan verksamhet och i alla olika situationer under dagen, såsom vid måltider och påklädning. Barnets kunskaper i svenska utvecklas och man hjälper hen att uttrycka sig själv. Man använder till exempel bilder eller ritande som stöd för språkinläringen. Man hjälper barnet att förstå vad som kommer att hända, berätta om sina önskemål och be om hjälp.

S2-undervisningen stödjer barnets språkliga utveckling. Barnet får öva på att lyssna, berätta och så småningom uttrycka sina åsikter och tankar även på svenska.

Stöd för utveckling och lärande

Ibland behöver barnet särskild hjälp och stöd för att utvecklas och lära sig. Då funderar specialläraren inom småbarnspedagogik, barnets lärare inom småbarnspedagogik och ni tillsammans på vilket sätt vi på bästa sätt kan stödja barnets utveckling och lärande. Tillsammans funderar vi på hur vi hjälper barnet att lyckas och glädjas av lärandet inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen. Vid behov tar man hjälp av en tolk vid samtalet. Senare ordnas ett till möte där man utvärderar om barnet har fått tillräckligt med stöd. Vid mötena kan det ibland även finnas med andra experter, vars hjälp barnet kan behöva.

Rådgivningsbyråns hälsovårdare och läkare är experter på främjande av barns hälsa, uppväxt och utveckling. Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisning samarbetar man med rådgivningsbyråns hälsovårdare.

Förskoleundervisning

Förskoleundervisning anordnas fyra timmar per dag under skolornas verksamhetstid. Förutom förskoleundervisningen kan barnet även delta i småbarnspedagogiken på samma plats.

Förskoleundervisningen är förpliktande.

Alla barn deltar i förskoleundervisningen ett år innan den grundläggande utbildningen börjar. Förskoleundervisningen främjar och stödjer barnets uppväxt, utveckling och lärande. Den underlättar barnets övergång från förskoleundervisningen till skolan.

Förskoleundervisningen har en egen läroplan. Inom verksamheten beaktar man barnets individuella behov och sätt att lära sig och fungera. Verksamhetsformer som används i samband med lärande och målinriktad undervisning i förskoleundervisningen att leka, röra på sig och undersöka tillsammans med andra barn och vuxna.

Elevvård

Inom förskoleundervisningen har barnet rätt till elevvårdstjänster. Med hjälp av elevvårdens stöd säkerställer man barnets välbefinnande och lärande. I elevvården ingår psykolog- och kuratorstjänster, dem kan ni tveklöst kontakta om ni oroar er för barnet. Kontaktuppgifterna finns hos förskolegrupperna, du kan fråga förskolepersonalen om dem. Samtalen är alltid konfidentiella.

Förberedande undervisning inom förskoleundervisningen samt utvecklingen av språkkunskaper

Om barnet ännu inte har kunskaper i svenska, finns det möjlighet att ansöka om förberedande undervisning inom förskoleundervisningen. Daghemsförstandaren eller familjens socialarbetare kan hjälpa med att fylla i ansökan. Förberedande undervisning anordnas på samma plats som förskoleundervisningen. Undervisningen består främst av svenska som andraspråk (S2).

Safir i förskoleundervisningen

Safirs förskolegrupp besöker skogen varje vecka och nästa dag är det dags för den allra första skogsutflykten. Safir talar ännu inte svenska, men förstår vad som händer med hjälp av bilder.

Under barngruppens gemensamma samling dagen före utflykten tittar man tillsammans med barnen på en bildtavla över den kommande utflykten. Där syns utflyktsmålet, påklädnad av säkerhetsvästar, gång parvis i rad och aktiviteter i skogen. Samma bildtavla ges till mamma när hon kommer och hämtar Safir. Hemma kan de prata redan i förväg om utflykten på sitt eget språk.

Safir följer tillitsfullt med på utflykten, eftersom hon förstår vart man är på väg. I skogen bekantar man sig tillsammans med naturen och leker med kompisar. Safir letar ivrigt efter pinnar och stenar, och bygger koja med kompisarna. Barn och vuxna fotograferar det som händer på utflykten.

Efter utflykten tittar man tillsammans med Safir på fotografierna på utflyktsplatsen, lekarna och insekterna som man sett och pratar om dem. Med hjälp av fotografierna berättar man också om utflyktens händelser för vårdnadshavarna.

På eftermiddagen klipper Safir tillsammans med kompisarna ut bilder på saker som de sett på utflykten och limmar dem i sitt eget häfte. En del av djuren hon sett ritar han själv. Safir tar med sig häftet hem så att hon också kan minnas utflykten hemma med sin familj på sitt eget språk.

Bekanta dig med skolan

Under förskoleåret bekantar sig barnet med skolan. Då arrangerar man gemensam verksamhet för barnen och närskolans elever. Det arrangeras även ett tillfälle för vårdnadshavare att bekanta sig med skolan och dess verksamhet.

Bra att komma ihåg!

Vad behöver ditt barn på daghemmet?

Daghemmet ger er närmare information om vad barnet behöver ha med sig. Här följer några exempel:

Egna blöjor, napp och mjukisdjur, innetofflor, innebyxor och byteskläder. Byteskläderna kan vara en omgång kläder, trosor/kalsonger, tröja, strumpor och handskar.

Utomhuskläder enligt väder och temperatur. Regnkläder: regnbyxor, regnrock, regnvantar och gummistövlar.

Skriv barnets namn i kläderna. Barn har många likadanna kläder och skor. Om det finns namn i stövlarna, blandar man inte ihop dem.

Sjuka barn får inte komma till daghemmet. Om barnet är sjukt eller av någon annan orsak inte kommer till daghemmet, ska detta meddelas direkt på morgonen till daghemmet. Om barnet insjuknar under dagen, meddelas vårdnadshavaren och barnet hämtas hem så snart som möjligt.

Frånvaro meddelas till daghemmet. Det är viktigt att du vet telefonnumret, kommer ihåg daghemmets namn och barngruppens namn.

Barnet lämnas och hämtas från daghemmet

Vårdnadshavarna lämnar och hämtar sitt barn från daghemmet enligt överenskomna vårdtider. Vårdnadshavaren följer med barnet till hans egen grupp och försäkrar sig om att personalen tar emot barnet. När barnet hämtas hem från daghemmet, hälsar man på personalen. De måste veta att barnet har hämtats. Barnet får inte lämna daghemsgården ensam.

Reservhämtare får hämta barnet när vårdnadshavaren har kommit överens om det med personalen. Barnet överlämnas endast till vårdnadshavare eller till en på förhand överenskommen reservhämtare.

Mer information och länkar

Se webbplatsen:

hel.fi/helsinki/sv/fostran-och-utbildning/dagvord-och-forskoleundervisning/alternativa-former-av-smabarnspedagogik

Se broschyren: Aktiviteter, lek och kompisar på daghem

hel.fi/static/liitteet/kasvatuksen-ja-koulutuksen-toimiala/Varhaiskasvatus/Helsinki/Helsinki/index.html

Se broschyren: Bekanta dig med skolan

hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/bekanta-dig-med-skolan.pdf

Bekanta dig med skolan på finska

hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/koulu-tutuksi.pdf

Bekanta dig med skolan på engelska

hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/introduction-to-school.pdf

Bekanta dig med skolan på ryska

hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/koulu-tutuksi-venaja.pdf

Bekanta dig med skolan på somaliska

hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/Koulu-tutuksi-somali.pdf

Bekanta dig med skolan på arabiska

hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/koulu-tutuksi-arabia.pdf

Rådgivningstelefon för fostran och utbildning: 09 310 44986

Mån. - fre. klockan 10–12 och 13–15.

Helsingfors

www.hel.fi

